

İSLÂM CEZA HUKUKU
(Eleştirel ve Farklı Bir Yaklaşım)

Suat ERDOĞAN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8037-69-2

Kitap Adı

İslâm Ceza Hukuku (Eleştirel ve Farklı Bir Yaklaşım)

Yazar

Suat ERDOĞAN

ORCID iD: 0000-0002-0051-1244

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

REL037000

DOI

10.37609/akya.929

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Hukukun diğer dallarına göre ceza hukukunun ayrı bir yeri ve önemi var. Kuşkusuz bunun en önemli sebebi, ceza hukukunun gerek mağdur gerek fail açısından insan hayatına dokunan, acı veren ve bir kısım hak yoksunluklarına sebep olan bir tarafının olması. Hukukun diğer dalları için de geçerli olmasına rağmen, adalet denilince akla ilk olarak ceza hukukunun gelmesinin sebebi bu olmalı.

Tarihi süreç içerisinde bir taraftan en doğru ve adil, diğer taraftan suçları önleme adına bazen mağdur, bazen failin ön plana çıktığı çeşitli ceza siyaseti anlayışları gündeme gelmiştir. Batıda Aydınla Çağı ile cezalandırmada yeni bir dönemin başladığı kabul edilmektedir. Cezalandırmada işkenceye varan Orta Çağ uygulamalarına bir tepki olarak gelişen bu dönem, mağdurdan çok suçlu haklarının ön plana çıktığı bir dönem olmuştur. Tarihi süreç içerisinde dönemin fikir akımlarının da etkisiyle bazen mağdur, bazen suçlular lehine değişen, en ağırından en hafifine farklı yaptırım türleri gündeme gelmiştir. Söz konusu yaptırım türleri fail ve mağdur başta olmak üzere toplumun tüm kesimleri tarafından sürekli sorgulanmıştır. Bu durumu ceza hukuku kapsamında süregelen hukuk ve adalet arayışı olarak değerlendirmek mümkündür. İslâm ceza hukukunun vahiy kaynaklı olması konuyu daha farklı bir boyuta taşımaktadır. Zira ilahi kaynaktan beslenen tüm kutsal metinlerde olduğu gibi, İslâm'ın da öne çıkardığı kavramların başında adalet gelmektedir.

Çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde ceza hukuku ilke ve kavramları İslâm ceza hukuku ile karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. İkinci bölümde klasik kaynaklara dayalı olarak İslâm ceza hukukunda suç ve cezalar

detaylı bir şekilde ele alınmakta, yeri geldikçe konuyla ilgili değerlendirmeler yapılmakta ve bu bağlamda farklı görüşlere yer verilmektedir. Üçüncü bölümde İşlâm ceza hukuku üzere-rinden genel olarak ceza hukukuna farklı bir bakış ve yeni bir anlayış getirilmektedir. Suç-ceza uygunluğu (mümâselet) ola-rak nitelendirilen söz konusu anlayış, suça göre ceza belirle-me siyaseti olarak da ifade etmek mümkündür. Bu bağlamda İşlâm ceza hukukunda hadler olarak nitelendirilen suçların dışında kalan suçlar için, farklı ceza önerileri sunulmaktadır.

Suat Erdoğan
İstanbul, Kasım, 2021.

Kısaltmalar

bsm.	: Basım, baskı
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
çev.	: Çeviren
h.	: hicrî
nşr.	: Neşreden
ö.	: Ölümü
thk.	: Tahkik eden
t.y.	: Tarih yok
v.dğ.	: Ve diğerleri
vd.	: Ve devamı
y.y.	: Yer yok

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Bölüm 1: İslâm Ceza Hukuku Genel	
1.1.Kavramsal Çerçeve	7
1.2.Kaynakları.....	8
1.2.1.Kur'an	8
1.2.2.Sünnet.....	10
1.2.3.İcma	12
1.2.4.Kıyas	12
1.3.Suç ve Ceza Kavramları	16
1.3.1.Suç.....	16
1.3.1.1.Suçun Unsurları	17
1.3.1.1.1.Kanunilik İlkesi	17
1.3.1.1.2.Maddi Unsur	17
1.3.1.1.3.Manevi Unsur	18
1.3.2.Ceza	18
1.3.2.1.Cezalara Ait Prensipler.....	20
1.3.2.1.1.Kanunilik İlkesi	20
1.3.2.1.2.Ceza Sorumluluğunun Bireyselliği ..	23
1.3.2.1.3.Genellik İlkesi	24
1.3.2.1.4.Orantılılık İlkesi.....	25
1.3.2.1.5.Hümanizma İlkesi	25
1.3.2.2.Cezanın Amacı	27
1.4.Suçta İştirak	30
1.5.İçtimâ	33
Bölüm 2: İslâm Ceza Hukukunda Suç ve Cezalar	
2.1.Kıyas Suçları ve Cezası	35
2.1.1.Adam Öldürme Suçu ve Cezası	35

İçindekiler

2.1.1.1.Tanımı.....	36
2.1.1.2.Cezası.....	37
2.1.2.Vücut Bütünlüğüne Yönelik Müessir Fiiller	46
2.1.3.Diyet	47
2.2.Hadler.....	49
2.2.1.Zina Suçu ve Cezası.....	50
2.2.1.1.Tanımı.....	51
2.2.1.2.İspatı	53
2.2.1.3.Cezası.....	53
2.2.1.3.1.Recm Cezası.....	53
2.2.1.3.2.Sopa (celde) Cezası	58
2.2.1.3.3.Hak Mahrumiyeti Cezası	59
2.2.2.Asılsız Zina İsnadı (Kazf) Suçu ve Cezası	61
2.2.2.1.Tanımı.....	62
2.2.2.2.Cezası.....	63
2.2.3.Hırsızlık Suçu ve Cezası	64
2.2.3.1.Tanımı.....	64
2.2.3.2.Şartları	65
2.2.3.3.Cezası.....	67
2.2.3.3.1.El Kesme Cezası Etrafındaki Tartışmalar	68
2.2.4.Terör (Hırâbe) Suçu ve Cezası	77
2.2.4.1.Tanımı.....	79
2.2.4.2.Cezası.....	81
2.2.5.İşyan (Bağy) Suçu ve Cezası.....	83
2.2.5.1.Tanımı.....	83
2.2.5.2.Cezası.....	83
2.2.6.Sarhoşluk Veren Maddeleri Kullanma Suçu ve Cezası (Hadd-i Şürb)	84
Tanımı.....	85

2.2.6.1.Cezası.....	88
2.2.7.Dinden Dönme (İrtidâd) Suçu ve Cezası	89
2.2.7.1.Tanımı.....	89
2.2.7.2.Cezası.....	90
2.2.7.3.Dinden Dönme (irtidâd) Suçu ve Cezası Etrafındaki Tartışmalar.....	91
2.3.Ta ‘zîr Cezaları	99
2.3.1.Ta ‘zîr Cezaları ile İlgili Değerlendirme.....	102

Bölüm 3: İslâm Ceza Hukuku Konusunda Yeni Bir Yaklaşım: Suç-Ceza Uygunluğu (Mümâselet)

3.1.Tanım	105
3.2.Tarihi Arka Plan.....	106
3.3.Kur’an ve Sünnette Suç-Ceza Uygunluğu.....	110
3.3.1.Suç-Ceza Konusunu İlkesel Olarak Ele Alan Ayetler.....	111
3.3.2.Suç-Ceza Uygunluğu Konusundaki Örnek Çözümler	117
3.3.2.1.Âdem ve Havva (a.s.) İlk Suç ve Ceza	117
3.3.2.2.Yusuf (a.s.) ve Kardeşlerinin Kıssası.....	118
3.3.2.3.İsrail Oğullarının Cezalandırılması	119
3.3.2.4.Yunus (a.s.)’un Kıssası	121
3.3.2.5.Müreffeh ve Emin Köy Halkı.....	121
3.3.2.6.Dünyada İşlenen Suçların Uhrevi Boyutu.....	122
3.3.2.7.Kur’an ve Sünnette Ayrıntılı Olarak Açıklanan Suç ve Cezalar (Hadler)	124
3.3.2.7.1.Kasten Adam Öldürme.....	124
3.3.2.7.2.Zina	124
3.3.2.7.3.Asılsız Zina İsnadı.....	125
3.3.2.7.4.Hırsızlık (Serika)	126

İçindekiler

3.3.2.7.5.Terör (Hırâbe).....	127
3.3.2.7.6.Sarhoşluk Veren Maddeleri Kullanma.....	128
3.4.Suç-Ceza Uygunluğu Sisteminin Özellikleri.....	129
3.4.1.Suçla Endeksli Olması	129
3.4.2.Caydırıcılığının Yapısal Olması.....	130
3.4.3.Ceza Belirleme Yetkisi	131
3.4.4.Hukukun Üstünlüğünü Esas Alması	132
3.5.Suç-Ceza Uygunluğu Sisteminde Yaptırım Türleri.....	134
3.5.1.Suçla Doğru Orantılı Ceza	135
3.5.2.Suçla Ters Orantılı Ceza	136
3.5.3.Suçun Benzeri (Misl) Ceza	137
3.5.4.Mahrumiyet cezası.....	138
Cezanın Belirlenmesini Etkileyen Faktörler.....	139
3.6.Günümüzdeki Bir Kısım Cezaların Suç-Ceza Uygunluğuna Göre Belirlenmesi	141
3.6.1.Mal Varlığına Yönelik Suçlar ve Cezası.....	142
3.6.2.Rüşvet Suçu ve Cezası	145
3.6.3.Tecavüz Suçu ve Cezası	145
3.6.4.İftira Suçu ve Cezası	148
3.6.5.Hakaret Suçu ve Cezası	149
3.6.5.1.Peygamber (a.s.)'a Hakaret Suçu ve Cezası.....	151
3.6.6.Uyuşturucu Kullanma ve Ticareti.....	154
3.6.7.Son Söz	155
Kaynaklar	157
İndeks	169

KAYNAKLAR

- Abdü'l-Münim, Mahmud Abdurrahman, Mu'cemü'l-mustalahâtı ve'l-elfâ-zi'l-fıkhye, I-III, Kahire, Dâru'l-fâdile, t.y.
- Acar, İsmail, "Osmanlı Kanunnameleri ve İslâm Ceza Hukuku", 53-68, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı, XIII-IVX, İzmir, 2001.
- Affânî, Seyyid Huseyn, el-Cezâü min Cinsi'l-Amel, I-II, 3. Baskı, Kahire, Mektebet-ü İbn. Teymiyye, 1996.
- Akgündüz, Ahmet, "İştirak", DİA, XXIII, İstanbul, 2001, ss. 442-444.
- Akgündüz, Said Nuri, Tanzimat Dönemi Osmanlı Ceza Hukukunun Kaynakları, Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2016, cilt, IV, sayı, 8, s. 1-16.
- Aktan, Hamza, "Recm Cezası Örneğinde Sosyal Değişim Olgusu ve Kur'an", 414-426, Çağımızda Sosyal Değişme ve İslâm, Türkiye Diyanet Vakfı, Ankara, 2007, (2002, Yılı Kutlu Doğum Sempozyumu Tebliğ ve Müzakereleri)
- _____, "Kazf", 148-149, DİA, XXV, Ankara, 2002.
- Akdemir, Salih, "Kur'an'ı Anlamada Tarihsellik ve Bütünsellik Sorunu", 115-123, Kur'an'ı Nasıl Anlamalıyız, Sempozyum Tebliğ ve Müzakereleri, Kur'an Araştırmaları Vakfı, Bursa, 2005.
- Âmidî, Ebu'l-Hasan Seyfüddîn Ali b. Muhammed, el-İhkâm fî usûlî'l-ah-kâm, I-IV, Riyad, Dâru's-samî, 1423/2003.
- Âmir, Abdulaziz Musa, et-Ta 'zîr fi ş-şer'iatî'l-İslâmiyye, 4. Baskı, Kahire, Dâru'l-fikrî'l-arabî, 1969.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 5. Baskı, Turhan Kitabevi, Ankara, 2011.
- _____, "Ölüm Cezası", Ceza Hukuku Makaleleri, İstanbul, 2002, s., 73-93.
- Âsımî, Abdurrahmân b. Muhammed b. Kâsım en-Necdî, Hâşiyet-ü rav-dîl-mürbî' şerh-i zâdî'l-müsteknî, I-VII, y.y. t.y.
- Atay, Hüseyin, "Dinde Reformun Yöntemi ve Bir Örnek: Hırsızlık", 1-18, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt, XLIII, sayı, 2, 2002.
- Avvâ, Muhammed Selim, fî-usûlû'n-nizâmî'l-İslâmî, Kahire, Nehdatü-Mısır, 2006.
- Aydın, Hakkı, "İslâm ve Türk Ceza Hukukunda Hukuki Bilmeme (cehalet)", Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı, 1, yıl 1996, ss., 29-64.
- Aydın, M. Akif, Türk Hukuk Tarihi, 14. Baskı, Beta, İstanbul, 2017.
- Aynî, Ebû Muhammed Mahmûd b. Ahmed Bedruddîn, el-Binâye fî Şer-hî'l-Hidâye, I-XII, nşr. Mevlavî Muhammed Ömer, 2. Baskı, Beyrut, Dâru'l-fikr, 1411/1990.
- Balıklıyaya, Şükran, "Kur'an'da Adalet Kavramı" (Yayınlanmamış Yüksek Li-sans Tezi), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 2005.

- Bayındır, Abdulaziz, Kur'an Işığında Doğru Bildiğimiz Yanlışlar, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul, 2007.
- _____, "Faizsiz Sistemde Ödemeyi Geciktiren Borçluya Uygulanacak Maddi Ceza", İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı, XVI, 2010, ss. 331-346.
- Baktır, Mustafa, "İçki", 458-462, DİA, XXI, İstanbul, 2000.
- Balcı, İsrâfil, "Mürtedlerin Yakılarak Öldürüleceğine Dair Rivayetlerin Tahlili", 23-47, Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, VI, 2006, sayı, 4.
- Bardakoğlu, Ali, "Ceza", DİA, VII, 470-478, İstanbul, 1993.
- _____, "Hapis", DİA, XVI, 54-64, İstanbul, 1997.
- _____, "Âkile", DİA, II, 448-449, İstanbul, 1989.
- _____, "Diyet", DİA, IX, 473-479, İstanbul, 1994.
- _____, "Eşkiya", 463-466, DİA, XXI, İstanbul, 1995.
- _____, "Hırsızlık", 384-396, DİA, XVII, İstanbul, 1998.
- _____, "Had", 547-551, DİA, XIV, İstanbul, 1996.
- Başoğlu, Tuncay, "Ta 'zır", 198-202, DİA, XL, İstanbul, 2011.
- Beccaria, Cesare, Suçlar ve Cezalar Hakkında, çev. Sami Selçuk, 3. Baskı, İmge, Ankara, 2013.
- Behûti, Mansur b. Yunus b. İdris, Keşşâfü'l-ginâ an metni'l-iknâ, thk. Muhammed Emin ed-Zinnâvi, I-V, Beyrut, Âlemü'l-kütüb, 1417/1997.
- _____, Şerhu'l-müntehâ'l-irâdât dekkâik-u üle'n-nehâ li şerh'i-l-Müntehâ, thk. Abdullah b. Abdulmuhsin et-Türkî, I-VII, y.y. Müessesetü'r-risâle, 1421/2000,
- Behnesî, Ahmed Fethi, el-Kıyas fi'l-Fıkhî'l-İslâmî, 5. Baskı, Beyrut, Dârü's-şurûk, 1989,
- _____, et-Ta 'zır fi'l-İslâm, Kahire, Müesseset'ül-halici'l-arabi, 1988.
- _____, el-Cerâim fi'l-fıkhî'l-İslâmî, 6. Baskı, Beyrut, Dârü's-şurûk, 1988,
- _____, el-Hudûd fi'l-İslâm, matbûâtü'l-hadîse, Kahire, 2003.
- _____, el-Ukûbe fi'l-Fıkhî'l-İslâm, Beyrut, Dârü'l-râidi'l-Arabî, 1983.
- _____, Siyâsetü'l-cinâiyye fiş-şer'iati'l-İslâmiyye, Dârü's-şurûk, Kahire, 1988, 337.
- Bentham, Jeremy, Yasamanın İlkeleri, çev. Barkın Asal, İstanbul, On iki Levha Yayıncılık, 2011.
- Beroje, Sahip, "İslâm Hukukunda İrtidat, Cezasına Yeni Bir Yaklaşım", 308-323, İslâmî Araştırmalar Dergisi, Cilt, 17, sayı, 4, 320-322.
- Beyhakî, Ahmed. b. Huseyn b. Ali, es-Sünenü'l-kübrâ, thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ, I-XI, 2. Baskı, Dârü'l-kütübi'l-ilmîyye, Beyrut, 1424/2003.
- Bilmen, Ömer Nasûhî, Hukûk-ı İslâmiyye ve Istilâhât-ı Fıkhîyye Kâmusu, I-VIII, İstanbul, BilmenYayınevi, t.y.
- Buhârî, Muhammed b. İsmail el-Câmiu's-Sahih, I-IV, Thk. Muhammed Fuad Abdalbaki, Muhyiddin el-Hatîb, Kâdî Muhyiddin el-Hatîb, el-Matba 'atu's-Selefiyye, Kahire, h.1400.

- el-Bûtî, Muhammed Said Ramazan, el-Ukûbâtü'l-İslâmiyye ve ukde-tüt'tenâkuz beynehâ ve beyne mâ yüsem mâ bi tabiati'l-asr, Kuveyt, 2002.
- Bozkurt, Nebi, "İçki", 455-456, DİA, XXI, İstanbul, 2000.
- el-Câbirî, Muhammed Âbid, Çağdaş Arap İslâm Düşüncesinde Yeniden Yapılanma, çev. Ali İhsan Pala, Mehmet Şirin Çıkar, Ankara, Kitâbiyât, 2001.
- , "Çağdaş Dünyada Şeriatın Tatbiki Problemi", 24-52, çev. Abdullah Şahin, İslâmiyât, cilt, I, sayı, 4, Ekim-Aralık, Türkiye Diyanet Vakfı Yayıncılık, Ankara, 1998.
- Câd, el-Huseynî Süleyman, el-Ukûbâtî'l-Bedeniyye fi'l-Fıkh'l-İslâm, Beyrut, Dârü's-şurûk, 1991.
- Cessas, Ebû Bekir Ahmed b. Ali er-Râzî, Ahkâmu'l-Kur'an, thk. Muhammed es-Sâdık Kamhâvî, I-V, Beyrut, Dârü'l-ihyâi't-turasi'l-arabî, 1996.
- Cezirî, Abdurrahman, Kitabu'l-fıkh ale'l-mezahibi'l-erbea, I-V, İstanbul, Çağrı Yayınları, 1404/1984, V, 265.
- Çakan, İsmail Lütfi, Hadis Usulü, 27. Baskı, İstanbul, 2012.
- Çakır, Nuri, "Adalet Terazisi Denge mi? ya da Pozitif Bilimle Adaletle Ulaşılabılır mı?", Köprü Dergisi, sayı, 92, Güz, 2005.
- Çelen, Mehmet, İslâm Hukukunda Zina ve Recm, İstanbul, Denge Yayınları, 2006.
- Çolak, Abdullah, İslâm Ceza Hukuku, Kitap Yayınları, İstanbul, 2019.
- Dağcı, Şamil, İslâm Ceza Hukukunda Şahıslara Karşı Müessir Fiiller, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1996.
- , "Kıyas", 488-495, DİA, XXV, Ankara, 2002, 488.
- , "İşkence", 429-433, DİA, XXIII, İstanbul, 2001.
- Dalgın, Nihat, "Temel Kaynaklar Çerçevesinde Dinden Dönme ve İnanç Özgürlüğü" 41-57, Makâlât, 1991/1.
- Dârimî, Ebû Muhammed Abdullah b. Abdurrahman, Sünenü'd – Dârimî, I-IV, thk, Hüseyin Selim ed-Dârânî, Dârü'l-muğni, Riyad, 1421/2000.
- Derdîr, Ebu'l-Berekât Ahmed b. Muhammed b. Ahmed, eş-Şerhu's-sagîr alâ akrabi'l-mesâlik ilâ mezhebi'l-İmam Malik, I-IV, Kahire, Dârü'l-meârif, 1986.
- Dihlevî, Şah Veliyyullah, Huccetullahu'l-bâliğa, I-II, thk. Seyyid Sâbık, Beyrut, Dârü'l-cil, 2005.
- Doğan, Fatma Karakaş, "Cezanın Amacı ve Hapis Cezası" (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2009.
- Dönmezer, Sulhi, Sahir Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, I-II, Der Yayınları, 14. Baskı, İstanbul, 2016.
- Dönmez, İbrahim Kâfi, "İslâm Hukukunda Müctehidin Nasslar Karşısındaki Durumu ile Modern Hukuklarda Hâkimin Kânun Karşısındaki Du-

- rumu Arasında Bir Mukayese”, 23, 51, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı, 4, İstanbul 1986,43.
- Düsûkî, Şemsüddîn Muhammed Arafa, Haşiyetü'd-Düsûkî ale's-şerhi'l-ke-bîr (Şerhu minahi'l-celîl ile birlikte), I-IV, Mısır, Dâr-ı ihyâ-ı kütübi'l-Arabiyye, t.y.
- Dustûr, Âmir Matbaası, 1289, I, 337, (Cezâ Kanunnâme-i Humâyûn, m.4.)
- Düzenli, Yaşar, Kur'an Işığında Evrensel Dengeler ve İnsan, İstanbul, İlahiyat Fakültesi Vakfı, 2000.
- Ebû Zehra, Muhammed, el-Ukûbe, Kahire, Dâru'l-fikri'l-arabî, t.y.
- _____, el-Cerîme, Kahire, Dâru'l-fikri'l-arabî, 1998.
- Ebû Kemal ibn. Seyyid Salim, Sahih-i Fıkhi's-sünne ve tevdîhi mezâhibi eimme, I-IV Mısır, t.y.
- Eldar Hasanov, “Yahudi Şeriatında Recm Cezası”, İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı, 12, 2008, s, 183-200.
- Elizabeth Peiffer, “The Death Penalty in Traditional Islamic Law and as Interpreted in Saudi Arabia and Nigeria”, 507-539, William and Mary Journal Of Women and The Law, 2005, Volume 11 / Issue 3 Article 9; 518.
- Erdoğan, Mehmet, İslâm Hukukunda Ahkâmın Değişmesi, 7. Baskı, İstanbul, İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2011.
- Erdoğan, Suat, Kur'an-Sünnet Işığında Suç-Ceza Uygunluğu (Mümâselet), Süleymaniye Vakfı Yayınları, 2014, İstanbul.
- _____, Kamu Hukuku Özel-Hukuk Ayrımı ve İslâmi Cezalar, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 58, 1, 2017, ss.185-203.
- _____, “Literatürümüzde İslâmofobiye Destekleyen Olgulardan Birisi Hz. Peygambere Hakaret Suçu ve Cezası”, Bartın Üniversitesi Uluslararası İslâmofobi ve Terör Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, 2017, Batın, ss. 397-408.
- Erturhan, Sabri, İslâm Ceza Hukuku Etrafındaki Tartışmalar, İstanbul, Rağbet, 2008.
- _____, İslâm Ceza Hukukunda İçtima, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2003.
- Ertürk, Mustafa, Hadis Çözümlemeleri, Ensar Neşriyat, İstanbul 2007.
- Esed, Muhammed, Kur'an Mesajı Meal Tefsir, I-III, İstanbul, İşaret Yayınları, 1999.
- Ferrâ, Kâdî Ebû Yâ'lâ Muhammed b. Huseyn, thk. Muhammed Hâmid el Feykî, Ahkâm'u's-sultâniyye, Beyrut, Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 2000.
- Foucault, Michel Hapishanenin Doğuşu, s. trc. Mehmet Ali Kılıçbay, Ankara, İmge Kitabevi, 1992.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid Muhammed b. Muhmmmed, el-Vecîz, fi'l-ikhi'l-imam eş-Şâfi, thk. Ali Muavvad-Adil Abdulmevcûd, I-II, Beyrut, 1997.
- _____, Ebû Hamid Muhammed b. Muhammed, el-Mustasfâ min ilmi'l-usûl, I-IV, thk, Hamza b. Zuheyr Hâfız, Medine, t.y.
- Gemalmaz, Mehmet Semih, (editör) Ölüm Cezasının Kaldırılması-İstanbul Sempozyumu/The Abolition of the Death Penalty Istanbul Symposium, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2011.

- Gökmenoğlu, Hüseyin Tekin, “Kur’an’da Olmayan ve Onunla Çelişen Ceza Recm”, 117-129, İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, Sayı, 2, Yıl, 2003, Konya.
- Gören, Zafer, “Yaşama Hakkı ve Ölüm Cezası”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 67-97, Yıl:5 Sayı:10 Güz 2006/2.
- Gözübenli, Beşir, “İslâm Hukukunda “ihsan” Kavramı Hakkında Bazı Mülâhazalar”, 11-38, İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, cilt, XI, 2008.
- Gözübüyük, A. Şeref, Anayasa Hukuku, Ankara 1986, s. 19; Köse, Çağdaş İhtiyaçlar ve İslâm Hukuku, Rağbet, s. 155.
- Garaudy, Roger, İslâm ve İnsanlığın Geleceği, İstanbul, Pınar Yayınları, 2011, s. 71.
- Hart, H.L.A. Hukuk Özgürlük ve Ahlak, çev. Erol Öz, 2. Baskı, Dost Kitapevi, Ankara t.y.
- Hatemi, Hüseyin, İslâm Hukuku Dersleri, İstanbul Filiz Kitabevi, 1994.
- Hattâb, Ebû Abdullah Muhammed b. Muhammed Abdurrahman el-Mağribî er-Ruaynî, Mevâibü’l-celîl şerh-u Muhtasar-ı Halîl, I-VIII, nşr. Zekerîyya Umeyrât, Beyrut, Dâru’l-kütübî’l-ilmiyye, 1416/1995.
- Hillî, Ebu’l-Kâsım Necmüddîn Câfer b. el-Hasen, Muhtasarü’n-nâfi’ fî fikhi’l-İmâmiyye, 3. Baskı, Beyrut, Dâru’l-azvâ, 1405/1985.
- İbn. Âbidin, Muhammed Emîn b. Ömer, Reddül-Muhtar alâd – dürrül-muhtâr, şerh-i tenvirî’l-ebşâr, thk. Ali Muhammed Muavvad-Âdil Ahmed Abdulmevcûd, I-XXII, Beyrut, Darü’l-kütübî’l-ilmiyye, 1994.
- İbnü’l-Arabî, Ebû Bekr Muhammed İbn. Abdullah, Ahkâmü’l-Kur’an, I-IV, Beyrut, Dâru’l-kütübî’l-ilmiyye, 2002.
- İbn. Âşûr, Muhammed Tâhir, Makâsdu’ş-şerîati’l-İslâmiyye, 2. Baskı Ürdün, Dâru’n-nefâis, 2001.
- _____, Tefsirü’t-tahrîr ve’t-tenvîr, I-XXX, Tunus, 1984.
- İbn. Ebî Şeybe, Ebû Bekr Abdullah b. Muhammed b. İbrahim, el-Musannef, thk. Hamad b. Abdullah el-Cemaa, Muhammed b. İbrahim el-Lahîdân, I-XVI, Mektebetü’-rüşd, Riyâd, 1425/2004.
- İbn. Fâris, Ebu’l-Huseyn Ahmed, İbn. Zekerîyya, thk. Abdusselâm Muhammed Harûn, Mekâyisü’l-luğah, Dâru’l-fikr, Kahire,
- İbn. Hacer, el-Askalânî, Şihâbüddîn Ahmed b. Muhammed, Fethu’l-bârî bi-şerhi sahihi’l-Buhârî, nşr. Abdurrahman b. Nâsirü’l-Berrâk, I-XVII, Riyad, Dâr-u tayyibe, 1426/2005.
- İbn. Hanbel, Ahmed, b. Muhammed, el-Müsned, I-IV, Dâru’l-hadîs, Kahire, 1416/1995.
- İbn. Hazm, Ebû Muhammed Ali b. Ahmed b. Saîd, el-Muhalla, I-XI, Mısır, Matbaay-ı nahda, 1347.
- İbnü’l-Hümmam, Kemalüddîn, Muhammed b. Abdulvâhid es-Sivâsî, Şerhu Fethu’l-Kadir ale’l-Hidâye, I-X, Beyrut, Dâru’l-fikr, t.y.
- İbn. Kayyım, Şemseddin Ebu Abdillâh Muhammed el-Cevziyye, et-Turuku’l-hukmiyye fi’s-siyaseti’s-şer’iyye, thk. Nâyif b. Ahmed el-Hamed,

- Mekke, Daru âlem'il-fevâid, h. 1428.
- , Ahkâm-u ehli'z-zimme, I-III, thk. Ebû Bera Yusuf b. Ahmed el-Bekrî, Ebû Ahmed Şakir b. Tevfik el-Arûrî, Ramâdî l'in-neşr, Suudi Arabistan. 14şif18/1997.
- İbn. Kesîr, el-Hâfız Imâdüddin Ebu'l-Fidâ İsmail b. Ömer ed-Dîmeşkî, Tefsîrû'l-Kur'ânî'l-azîm, thk. Mustafa es-Seyyîd Muhammed vd. I-XV, Kahire, Müesseset-ü Kurtuba, 1421/2000.
- İbn. Kudâme, Abdullah. Ahmed el-Muğnî, I-XV, Dâru âlemi'l-kütüb, Riyad, t.y.
- , el-Kâfî, thk. Abdullah b. Abdu'l-Muhsin et-Türkî, I-VI, y.y. Dârû'l-hicr, 1418/1997.
- İbn. Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezîd, Sünen-i İbn. Mâce, I-III, nşr, Muhammed Nâsuriddîn el-Elbânî, Mektebetü'l-meârif, Riyad, 1417/1997.
- İbn. Manzûr, Muhammed b. Mükerrrem, Lisânü'l-Arab, I-XV, Beyrut, Dâru sâdır, 1410/1990.
- İbn. Münzir, Ebû Bekr Muhammed b. İbrahim en-Nisâbü'rî, el-İcmâ', thk. Ebû Hammâd Sağîr Ahmed b. Muhammed Hanîf, 2. Baskı, Acemân, Mektebetü'l-furkân, 1420/1999, 175.
- İbn. Nüceym, Zeynüddîn b. İbrahim b. Muhammed, el-Bahru'r-râik şerh-u kenzi'd-dekâik, I-VI, Beyrut, Dâru'l-kütübî'l-ilmiyye, 1418/1997.
- İbn. Rüşd, Muhammed b. Ahmed b. Muhammed, el-Hâfid, Bidâyetü'l-müctehid ve nihâyetü'l-muktesid, I-II, altıncı baskı, y.y. Dâru'l-ma'rife, t.y.
- İbn. Salah, Ebû Amr Osman b. Abdurrahman, Mukaddimetü İbn. Salah, (et-Takyîdû ve'l-izâh ile birlikte), Halep, Matbatü ilmiyye, 1350/1931.
- İbn. Teymiyye, Takuyî'd-dîn, Siyâsetü's-şer'iyye beyne'r-râi ve'r-râiyye, Beyrut, Dâru'l-âfâkî'l-cedide, 1983.
- , es-Sârimü'l-meslûl alâ şâtimi'r-Rasûl, thk. Muhammed b. Abdullah b. Ömer el-Halvânî, Muhammed Kebîr Ahmed Şüderî, y.y. 1417/1997.
- İçel, Kayıhan, Süheyl Donay, Karşılaştırmalı ve Uygulamalı Ceza Hukuku Genel Kısım, 5. Baskı, İstanbul, Beta, 2006.
- İçel, Kayıhan, Fusun Sokullu-Akıncı, İzzet Özgenç, Adem Sözüer, S. Fatih Mahmutoğlu, Yener Ünver, Yaptırım Teorisi, İstanbul, Beta, 2002.
- İnan, Ahmet, "İdam Cezasının Kaldırılmasının Kur'an Verileri Açısından Değerlendirilmesi", 63-85, İslâmi İlimler Dergisi, Yıl, 2, Sayı 1, Bahar 2007.
- İslâmoğlu, Mustafa, Hayat Kitabı Kur'an, Gerekçeli Meal-Tefsir, I-II, İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2008.
- İbrahim Halebî, Mülteka'l-ebhur, thk. Abdullah Beyler, Şifa Yayınevi, İstanbul 2013.
- Hamidullah, Muhammed, İslâm Peygamberi, I-II, çev. Salih Tuğ, Ankara, 2003.
- Hattâb, Ebû Abdullah Muhammed b. Muhammed Abdurrahman el-Mağribî er-Ruaynî, Mevâvibü'l-celîl şerh-u Muhtasar-ı Halîl, I-VIII, nşr.

- Zekerîyya Umeyrât, Beyrut, Dâru'l-kütübî'l-ilmiyye, 1416/1995.
- Hurç, Ramazan, "Hz. Ebu Bekir Döneminde Bağımsızlık Hareketleri, (irtidâd ve İrtica)", 33-66, Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, III, 1998,
- Kâdîzâde Efendi, Şemseddin Ahmed b. Bedrüddin Mahmûd, Netâicü'l-Efkâr, fi keşfi'r-rumûzi ve'l-esrâr, (Tekmilet-ü Fethi'l-kadir), Beyrut, Dâru'l-fikr, t.y.
- Kahraman, Abdullah, "İslâm Hukuk Düşüncesinde Taabbudî Hükümler ve Taabbüdiyatın Sahası Üzerine", İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, 25-57, sayı, 2, 2003.
- Kalmthout, Anton M. Van, "Kamu Yararına Çalışmadan Toplumsal Yapıtlara Karşılaştırılmalı Bir Bakış Açısı", çev. Burhan Alıcı, Küresel Bakış, Yıl,1, Cilt, 1, Sayı 1, Nisan, 2011.
- Kâdî 'Iyâd, Ebu'l-Fadl, eş-Şifâ bi-ta'rîf-i hukûkî'l-Mustafa, I-II, thk. Abdüsselam Muhammed Emin, Dâru'l-kütübî'l-ilmiyye, Beyrut 2002.
- Karaî, Ahmed b. İdris, Şihâbü'd-dîn, ez-Zahîra, I-XIV, thk. Muhammed Huccî, Beyrut, Dâru'l-garbi'l-İslâmî, 1994.
- Kardâvî, Yusuf, "İrtidat Sorunu: Yaşanan Sosyal Değişimler ve Tehdit Boyutu", 259-273, trc. Osman Güner, Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, V, 2005, sayı, II,
- Kenan Karagöz, Hz. Muhammed Döneminde Öldürülenler, İstanbul 2016,
- Kâsânî, Alâuddin Ebû Bekir b. Mesûd, Bedâ'i'u's-sana'i fi tertibi's-şerâi', I-X, tahkik, Ali Muhammed Muavvad, Adil Ahmed Abdulmevcud, İkinci Baskı, Beyrut, Dâru'l-kütübü'l-ilmiyye, 1424/2003.
- Kırbaşoğlu, Hayri, "İslâm'a Yaman Sanal Şiddet: Recm ve İrtidat Meselesi", 125-132, İslâmîyât, cild, V, sayı 1, Ocak-Mart, Ankara, 2000.
- Keskin Yusuf Ziya, Recm Cezası Ayet ve Hadis Tahlilleri, Beyan Yayınları, İstanbul, 2001.
- Koca, Ferhat, "Kur'an'ı Kerim'deki Fkhî Hükümlerin Evrensellik ve Tarihselliğini Tespit Konusunda Bir Ölçüt Denemesi", 71-103, Kur'an Mesajı İlmî Araştırmalar Dergisi, Ağustos-Eylül-Ekim, sayı, XXI, XII, XIII, 97-103.
- Koşum, Adnan, "İslâm Hukukunda Ölüm Cezası", 112-147, Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, yıl, 1998, sayı, 5.
- _____, "İslâm Hukuk Doktrininde Hukuk Devleti ve Hukukun Üstünlüğü", 235-263, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı, XVI, İzmir 2002.
- Köse, Saffet, Çağdaş İhtiyaçlar ve İslâm Hukuku, İstanbul, Rağbet, 2004.
- _____, "Cihad Şiddete Referans Olabilir mi?", 37-70, İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, cilt, X, 2007.
- Kurtubî, Ebû Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekir el-Kurtubî, el-Câmiu li-Ahkâmî'l-Kur'an, I-XXIV, Beyrut, 2006.
- Mâturidî, Ebû Mansûr Muhammed b. Muhammed b. Mahmûd, Te'vilât-ü ehli's-sünne, Tefsîrû'l-Mâturidî, I-X, Beyrût, Dârü'l-kütübî'l-ilmiyye, 1426/2005.

- Mâverdi Ebu'l-Hasan Ali b. Muhammed b. Habîb, Ahkâmu's-sultâniyye, thk. Ahmed Mubârek el-Bağdâdî, Kuveyt, Mektebet-ü dâr-i İbn Ku-
teybe, 1409/1989.
- , Hâvi'l-kebir, thk. Ali Muhammed Muavvad-Âdil Ahmed Abdülmev-
cûd, I – XVIII, Beyrut, Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1414/1994.
- Menekşe, Ömer, “Osmanlıda Zina Cezası Olarak Recm”, Marife, 10-17, cilt,
3 sayı, 2, 2003.
- Meydânî, Abdu'l-Gani el-Ganîmî, ed-Dîmeşkî, el-Lübâb fî şerhi'l-kitab,
I-II, el-mektebetü'l-ilmîyye, Beyrut, t.y.
- Mergînânî, Burhâneddîn Ebü'l-Hasan, el-Hidâye şerh-u bidâyeti'l-mübtedî,
I-IV, tahkik Ahmed Câd, Dâru'l-hadîs, Kahire, 1429/2008.
- Mergînânî, Burhâneddîn Ebü'l-Hasan Ali b. Ebî Bekir, el-Hidâye şerh-u
bidâyeti'l-mübtedî, I-VIII, (Abdu'l-Hay Leknevi'nin şerhiyle birlikte),
Pakistan, İdâretü'l-Kur'an ve'l-ulûmü'l-İslâmîyye, 1417.
- Mevsilî, Abdullah b. Mahmûd, el-İhtiyâr, li-ta'lîlî'l-muhtar, I-V, Beyrut: Dâ-
ru'l-kütübi'l-ilmîyye, y.y., t.y.
- Montesquieu, Kanunların Ruhu, çev. Berna Günen, İş Bankası Kültür Ya-
yınları, 6. Baskı İstanbul.
- Mukâtil b. Süleyman, Tefsîrû Mukâtil b. Süleyman, thk. Ahmed Ferîd, I-III,
y.y. 423/2003.
- Mevsûatü'l-fıkhiyye, “celd”, XV, 242-248, 2. Baskı, Kuveyt, Vizâratü'l-evkâf
veş-şuûnî'l-İslâmîyye, 1409/1989.
- , “Hırâbe”, XVII, ss.,153-158.
- , “Sûkr”, XXV, 90-104,
- Molla Hüsrev, Muhammed b. Ferâmuz, ed-Durerrü'l-hukkâm fî şerh-i Gu-
reri'l-ahkâm, I-II, İstanbul, 1260, II, 80.
- Mursî, Kemaleddin Abdulgani, el-Hudûduş-şer 'iyye fi'd-dini'l-İslâmî, y.y,
Dâru'l-ma 'rifeti'l-câmia, 1999.
- Malik b. Enes, Muvatta, I-II, Dâru'l'garbi'l-İslâmî, Beyrut, 1997.
- Müslim, b. Haccâc el-Kuşeyrî en-Nisâbü'rî, el-Câmiu's-sahîh, I-V, nşr, M.
Fuad Abdalbâkî, Kahire,1375/1956.
- Nâim, Ahmed, Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarîh Tercemesi, I, 7. Bas-
kı, Ankara, Başbakanlık Basımevi, 1982.
- Nevevî, Ebû Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref, el-Mecmû şerhu'l-Mühezzebe,
thk. Muhammed Necib el-Mûtiî, I-XXIII, Kahire, Dâru' ihyâi türâ-
sî'l-Arabî, 1415/1995.
- , Ravdatü't-tâlibîn, I-VIII, thk. Âdil Ahmed Abdulmevcûd-Ali Mu-
hammed Muavvad, I-VIII, Beyrut, Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1423/2003.
- Hâkim en-Nisâbü'rî, Ebû Abdullah, el-Müstedrek ala's-sahihayn, I-V, Kâhi-
re, Dâru'l-harameyn, 1417/1997.
- Kâşif Hamdi Okur, “İslâm Hukukunda İrtidat Fiili İçin Öngörülen Aslî Yapı-
tırım Üzerine Bazı Düşünceler”, 344-364, Çukurova Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi Dergisi, 2002, I, 351-353.

- Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1992.
- Öztürk, Yaşar Nuri, Kur'an'daki İslâm, 10. Basım, İstanbul, Yeni Boyut Yayınları, 1995.
- Öztürk, Mustafa, "Dini Hükümlerin Kaynağını Kur'an ile Sınırlandırma Eğiliminin Kaynakları ve Tutarlılığı", 13-67, Dini Hükümlerin Kaynağı ve Dini Metinlerin Anlaşılması Konusundaki Çağdaş Yaklaşımlar Çalıştayı, (18-19 Aralık 2009), İSAM, İstanbul, 2010.
- Râgub el-İsbahâni, Huseyn b. Muhammed, el-Müfredât fî garibi'l-Kur'an, İstanbul, Kahraman Yayınları, 1986.
- Râzi, Ebû Abdullah Fahrüddin Muhammed b. Ömer, Mefâtihu'l-gayb, I-XXX, Beyrut, Dârü'l-fikr, 1981.
- Remlî, Şemseddin Muhammed b. Ebu'l-Abbâs Ahmed b. Hamza, Nihâyetü'l-muhtâc ilâ şerhi'l-minhâc, I-VIII, 2. Baskı, Beyrut, Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye, 1424/2003.
- Reşid Rıza, es-Seyyid Muhammed, Tefsirü'l-Kur'ani'l-hakim: Tefsirü'l-menâr, I-XXII, 2. Baskı, Kahire, Dârü'l-menâr, 1947.
- Sâbûnî, Muhammed Ali, Ravâiu'l-beyan tefsirü ayâtî'l-ahkâm mine'l-Kur'an, I-II, 2. baskı, Beyrut, Mektebetü'l-gazal/Müesseset-ü menâhili'l-irfan, 1980.
- Sahnûn, b. Saïd et-Tenûhî, el-Müdevvenetü'l-kübrâ, I-IV, Beyrut, Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye, 1994.
- Serahsî, Ebû Bekr Ahmed b. Ebû Sehl, Usûlü Serahsî, thk. Ebû'l-vefâ el-Afgânî, I-II, Beyrut, Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye, 1414/1993.
- _____, Usûlü Serahsî, Ebû'l-vefâ el-Afgânî, I-II, Beyrut, Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye, 1414/1993.
- Şabân, Zekiyyüddin Usulü'l-fıkh, çev. İbrahim Kâfi Dönmez İslâm Hukuk İlminin Esasları, 30. Baskı, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2018.
- Şafak, Ali "Bağy", DİA, IV, 1991, İstanbul, ss. 451, 452.
- Şâfiî, Muhammed b. İdris, el-Ümm, thk. Rifat Fevzi Abdulmuttalib, I-XI, y.y. Dârü'l-vefâ, 2001.
- _____, Ahkâmu'l-Kur'an, thk. Abdu'l-Gani Abdu'l-Hâlık, Mektebetü'l-Hâncî, Kahire, 1414/1994.
- _____, er-Risâle, tah. Ahmet Muhammed Şakir, Mısır, 1357/1938, s. 153.
- Şâtîbî, Ebû İshak İbrahim b. Musa, el-Muvâfakât, I-VI, y.y. Dâr-u ibn-i Af-fân, 1997.
- Şekerci, Osman, İslâm Ceza Hukukunda Ta'zîr Suçları ve Cezaları, İstanbul, Yeni Ufuklar, 1996.
- Serahsî, Şemsü'l-eimme Muhammed Ahmed b. Ebû Sehl, el-Mebsût, I-XXXI, Beyrut, Dârü'l-ma'rife, t.y.
- Şevkânî, Ebû Abdullah Muhammed b. Ali, Neylu'l-Evtâr şerhu münte-ka'l-ahbâr, I-VIII, Mısır, t.y.
- Şeybânî, Ebu Abdullah Muhammed, Hasan, Kitâbü'l-asl, I-V, Beyrut, Âle-

- mü'l-kütüp, 1990.
- _____, Şerhu kitâbi's-siyerî'l-kebîr, (thk. Abdullah Muhammed Hasan İsmail), I-III, Beyrut, Dâru'l-kütübü'l-ilmiyye, 1997.
- Seyyid Sâdık el-Mihri, el-Ukûbâtûş-şer'îyye ve mevkifuhâ min'en-nazari el-müctemii'l-İslâmî, Kahire, 1988.
- Sicistânî, Ebû Dâvud Süleyman b. Eş'as, Sünen, I-V, Dâr-u İbn. Hazm, Beyrut, 1997/1418.
- Şirâzî, Ebû İshak İbrahim b. Ali, b. Yusuf el-Firûzabâdî, el-Mühezzebe, fî fikhî'l-imâm eş-Şafi, I-III, Beyrut, Dâru'l-kütübü'l-ilmiyye, 1416/1995.
- Şirbînî, Şemsüddîn Muhammed b. el-Hatîb, Muğni'l-muhtâc ilâ mağrifeti meâni'l-elfâzi'l-Minhâc, I-IV, Dârü'l-marife, Beyrut, 1418/1997.
- Sokullu-Akıncı, Fusun, Türkiye'de Ölüm Cezasının Kaldırılması Süreci", insanhaklari.istanbul.edu.tr/docs/olmsmp/tr/12_sokullu_tr.pdf.
- Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 4. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2012.
- Taberî, Ebû Cafer Muhammed b. Cerir, Câmiu'l-beyan an te'vil-i âyi'l-Kur'an, thk. Mahmud Muhammed Şakir, I-XVI, 2, Baskı, Kahire, Mek-tebt-ü İbn. Teymiyye, t.y.
- TDK Türkçe Sözlük, I-II, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1988, I, 642.
- Tirmizî, Ebû İsa Muhammed b. İsa, Süneni Tirmizî, thk. Beşşâr Avvâd Ma'rûf, I-VI, 2. Baskı, Dru'l-garbi'l-İslâmî, Beyrut, 1998.
- Toroslul, Nevzat, Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara, Savaş Yayınevi, 2012.
- _____, "Ölüm Cezası ile İlgili Bazı Sorunlar", 919-923 Türkiye Barolar Birliği Dergisi, sayı, VI, 1989.
- Tüsî, Ebû Ca'fer Muhammed b. Hasan b. Ali (ö. 460/1068), el-Mebсут fî'l-fikhî'l-İslâmiyye, I-VIII, Beyrut, t.y.
- Udeh, Abdulkadir, et-Teşriü'l-cinâi'l-İslâmî, I-II, Beyrut, Dârü'l-kâtibi'l-A-rabî, t.y.
- Üçok, Coşkun, "Osmanlı Kanunnâmelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler", 48-73, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, IV /1, 1947.
- Ukkaz, Fikri Ahmed, el-Hamr fî'l-Fikhî'l-İslâmî dirâseten mukâraneten, y.y. Şeriket-ü ukkaz, 1986.
- Uleyş, Muhammed, Şerh-u minahi'l-celîl alâ muhtasarî'l-allâmeti'l-Halîl, I-IV, Dersââdet, t.y.
- United Nations, Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide, 1948, Madde 2.
- Uludağ, Süleyman, İslâm Siyaset İlişkileri, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1998.
- Wensinck, Arent, Jean, el-Mu'cemü'l-müfehres li elfâzi'l-Hadisî'n-Nebevî, I-VII, Leiden, 1936.
- Yaman, Ahmet, İslâm Hukukunun Oluşum Süreçlerinde Siyaset Hukuk İlişkisi, 2. Baskı, Konya, Yediveren, 2004.
- _____, Osmanlı Pozitif Hukukunun Şer'îliği Tartışmalarına Eleştirel Bir Kat-

İslâm Ceza Hukuku (Eleştirel ve Farklı Bir Yaklaşım)

- kı, İslâmiyât, 2005, cilt: VIII, sayı: 1, s. 113-125.
- Yavuz, Yunus Vehbi, “Maksadî Yorum”, 41-78, İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, sayı. 8, 2006.
- Yavuz Atar, Türk Anayasa Hukuku, Mimoza, Konya 2000.
- Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, Hak Dini Kur’an Dili, I-X, İstanbul, Eser Neşriyat, 1982.
- Yıldırım, Adem, Yıldırım, İslâm Ceza Hukukunda Suça Misliyle Mukabele Prensibi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- , Kur’an-Sünnet Işığında Cezanın Amacı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2019.
- , İslâm Hukukunda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı İşlenen Hetk-i Irz (Tecavüz) Suçunun Cezası ve Kur’an Ceza İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2018, sayı: 47, s. 225-261.
- Yiğit, Yaşar, “İslâm Ceza Hukukunda Kanûnilik İlkesi ve Kanunu Bilmemenin Cezaya etkisi”, 55-84, Diyanet İlmî Dergi, cilt, 36 sayı, 1, Ocak, Şubat, Mart, 2000.
- , “İslâm Ceza Hukukunda Eşitlik İlkesi ve Dokunulmazlık”, 195-206, Kur’an Mesajı İlmî Araştırmalar Dergisi, 1999, XIII-XV.
- Yücel, Ahmet, Hadis Usulü, 5. Baskı, İstanbul, 2012.
- Zâhim, Muhammed b. Abdullah, Âsârü tatbikü’ş-şeriatî’l-İslâmiyye fi -men ‘il-cerime, 2. Baskı, Kahire, Dâru’l- menâr, 1992.
- Zebîdî, es-Seyyid Muhammed Mustafa, Tâcu’l-Arûs, I-XL, et-Turâsü’l-ara-bî, Kuveyt 1965.
- Zemahşeri, Cârullah Ebu’l-Kâsım Mahmud b. Ömer, el-Keşşâf, thk. Adil Ahmed Abdu’l-Mevcud, Ali Muhammed Muavvad, I-VI, Riyad, Mek-tebetü’l-abikan, 1998.
- Zeydan, Abdü’l-Kerim, el-Medhal li-dirâsti’ş-şeriatî’l-İslâmiyye, Kahire, 2001.
- , Zeydan, el-Mufasssal fi-ahkâmî’l-mer’e ve’l-beyti’l-müslim fi’ş-şeria-ti’l-İslâmiyye, I-XI, Beyrut, müessesetü’r-risâle, 1412/1992,
- Zeylaî, Fahrreddin Osman b. Ali, Tebyinü’l-hakâik, şerhu kenzî’d-dekâik, I-VI, Bulak, Matbatü’l-kübra’l-emiriyye, 1313.
- Zuhaylî, Vehbe, el-Fıkhu’l-İslâmî ve edilletühû, I-VIII, 2. Baskı, Dâru’l-fikr, Dimeşk, 1405/1985.
- , Tefsîrü’l-münîr fi’l-akîdeti ve’ş-şeriatî ve’l-menhec, I-XVII, Dâru’l-fikr, Dimeşk, 2009.
- Elektronik Kaynaklar
- <https://www.youtube.com/watch?v=XHyOz-kzTF0> (Erişim tarihi, 01.12.2021.)
- http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/p_genoci.htm. (Erişim tarihi, 01.09.2021.)